

Risiko og sårbarhet for fallende vaksinasjonsdekning i Norge - helsesykepleieres perspektiv

Brita Askeland Winje for Jeanette Stålcrantz

Bakgrunn og formål

- Vaksinasjonsdekningen i Norge er høy, men den er lav eller fallende i en rekke europeiske land
- Norsk studie - én av fem foresatte har vært i tvil om barna skulle vaksineres
- I 2019 - oppdrag til FHI om å kartlegge holdninger til vaksinasjon og sårbarhet for svekket oppslutning om vaksinasjonsprogrammene

Formål

- Kartlegge helsesykepleiernes erfaringer i sitt arbeid med utøvelsen av barnevaksinasjonsprogrammet (BVP), spesielt i deres møte med foresatte
  - ✓ Hva helsesykepleiere mener foreldre er bekymret for, har spørsmål om og er opptatt av
  - ✓ I hvilken grad helsesykepleiere opplever at foreldre er i tvil om vaksinasjon, og om dette er knyttet til spesielle subgrupper eller vaksiner
  - ✓ Kartlegge om helsesykepleierne har ressurser nok til å møte eventuell tvil og hvordan de eventuelt håndterer en slik situasjon

Rekruttering og metode

- Helseesykepleiere som jobber med barnevaksinasjonsprogrammet (minst to år)
- Elektronisk spørreundersøkelse (Questback)
- Datainnsamling november 2019
- Spørreskjema distribuert per e-post til medlemslisten til Landsgruppen av helseesykepleiere (n= 4015)
  - 826 deltakere (21 %), 774 (94 %) inkludert
    - 46 ekskludert fordi de ikke hadde jobbet minst to år med BVP
    - 3 besvarte ikke spørsmål om inklusjonskriteriet
    - 3 besvarte ikke antall år de hadde jobber med BVP

Deltakere

N=774

- Antall års erfaring med Barnevaksinasjonsprogrammet
  - 2-4 år (20 %), 5-12 år (37%), og mer enn 12 år (43%)
- Arbeidsplass
  - Helsestasjon (35 %), Skolehelsetjeneste (36%), Både helsestasjon og skolehelsetjeneste (29%)
- Kommune/bydelsstørrelse
  - < 10000 innbyggere (25%), 10000-50000 innbyggere (50%), >50 000 innbyggere (24 %)

Tvil om vaksinasjon

«Hvor ofte møter du foresatte som er i tvil om de skal vaksinere barnet?»

95% av helsesykepleiere oppga at andelen foresatte som er i tvil om de skal vaksinere barnet sitt er under <10%

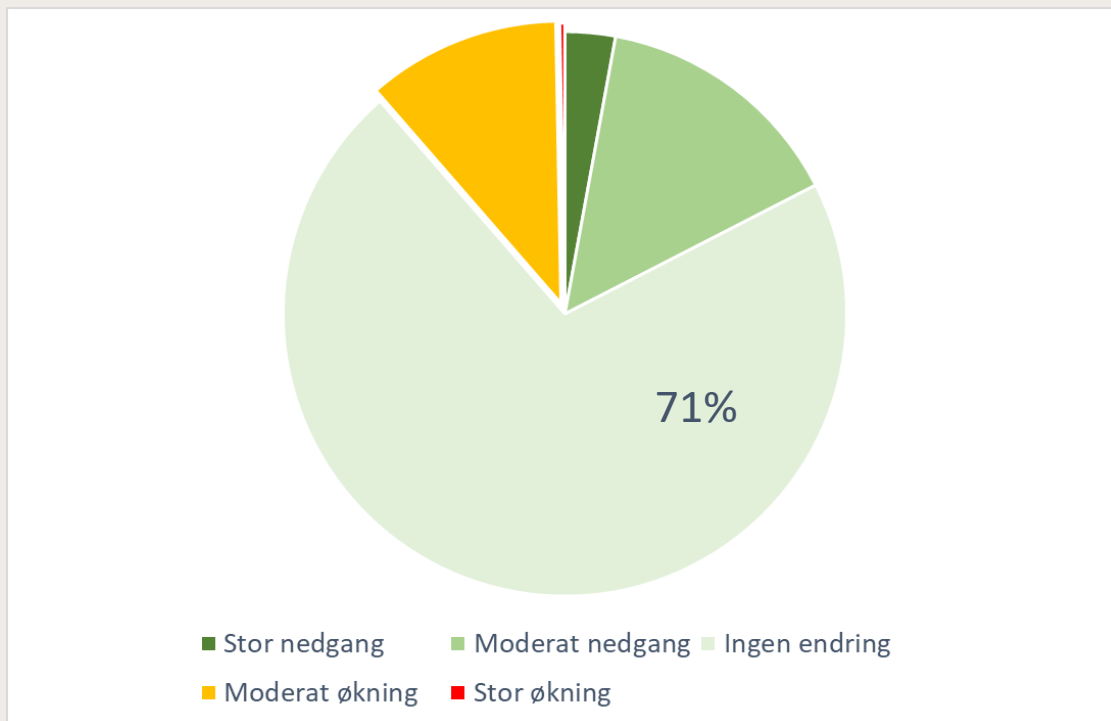
Tvil er i hovedsak knyttet til

- MMR (71%)
- HPV (56%)
- Rotavirus (34%)

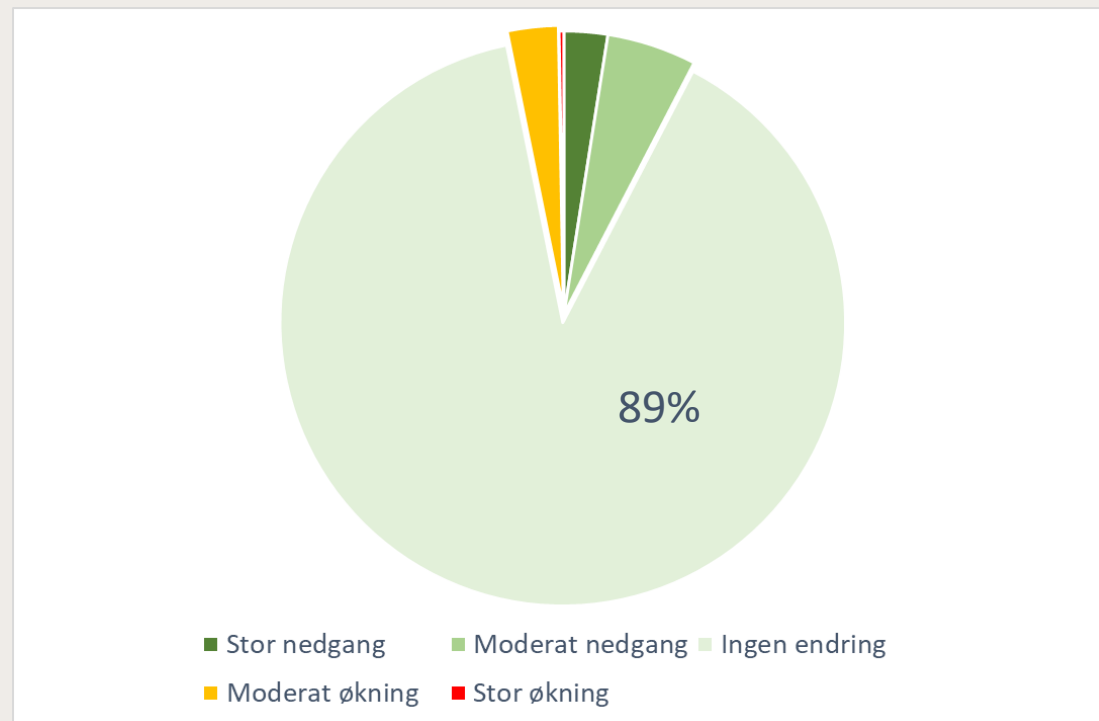
Endringer i holdning til vaksinasjon?

I dag sammenlignet med 2 til 5 år siden

Foresatte (n=693)

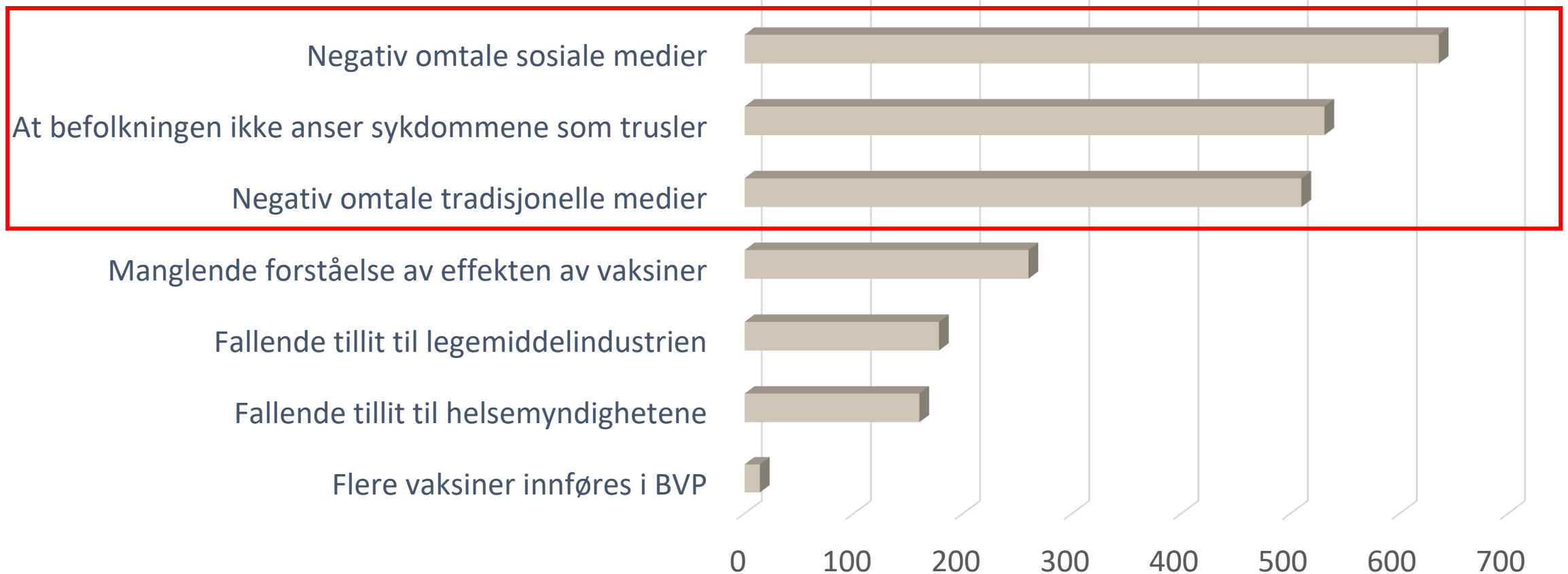

Kolleger eller annet helsepersonell (n=722)

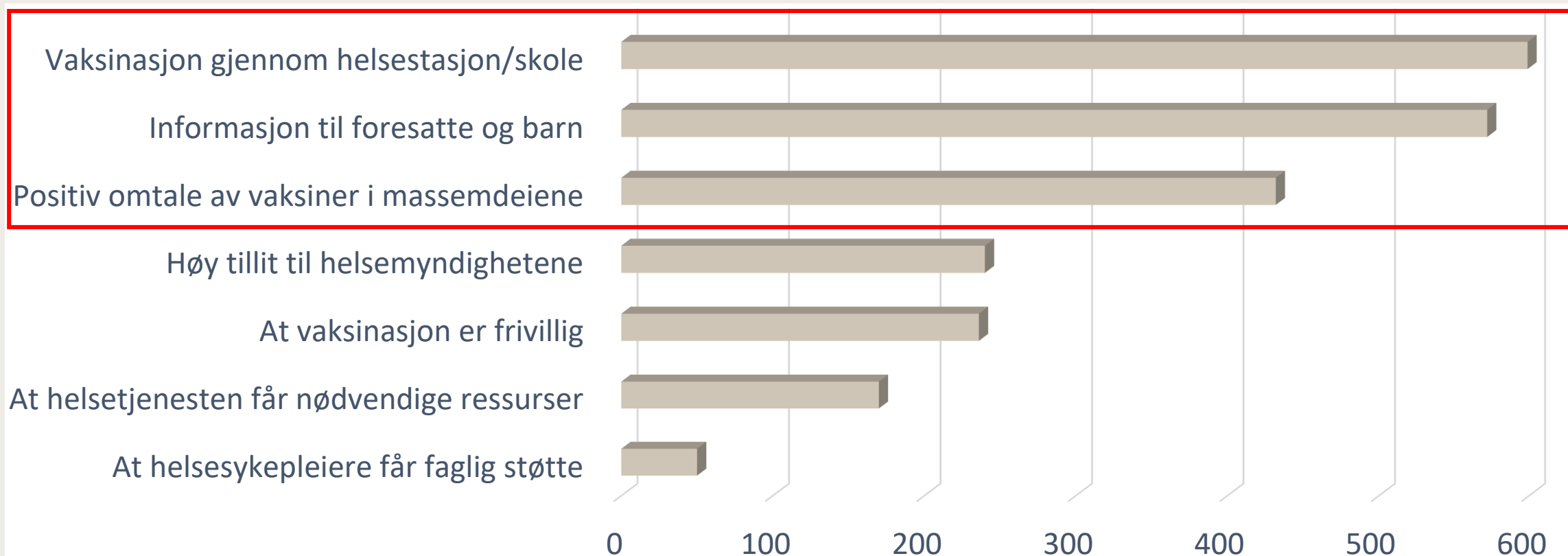
Risikofaktorer for fallende vaksinasjonsdekning i Norge

«Velg de tre faktorene du mener er mest sannsynlig»

Opprettholde høy vaksinasjonsdekning i Norge

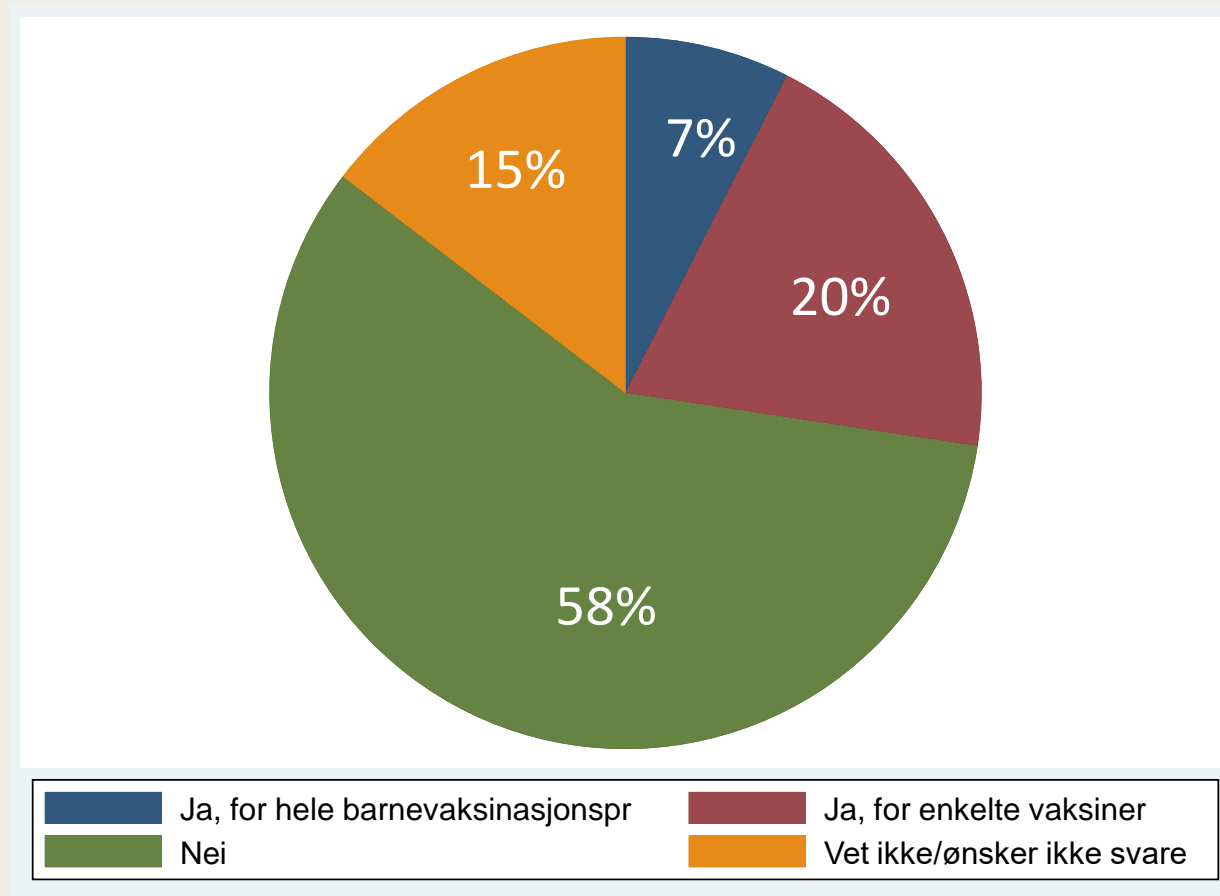
«Velg de tre faktorene du mener er viktigst»

Holdninger til obligatorisk vaksinasjon

«Bør obligatorisk vaksinasjon med sanksjoner innføres i Norge i dag»

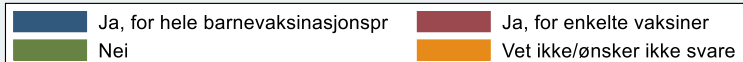
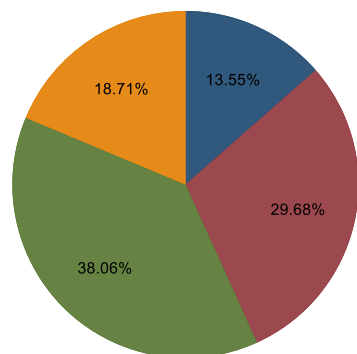
Holdninger til obligatorisk vaksinasjon

«Bør obligatorisk vaksinasjon med sanksjoner innføres i Norge i dag»

Fordelt etter antall års erfaring med vaksinasjonsarbeid (2-5 år, 5-12 år, og >12 år)

Bør obligatorisk vaksinasjon innføres for BVP slik situasjonen er idag?

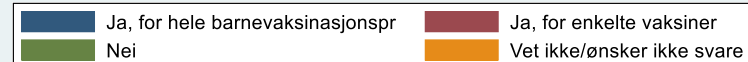
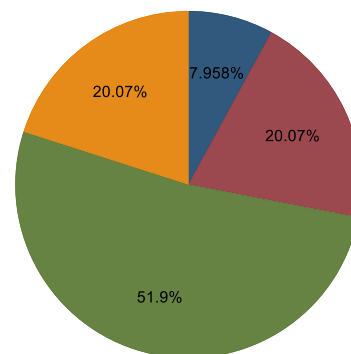
2 – 4 år

Graphs by mangear_gr

Bør obligatorisk vaksinasjon innføres for BVP slik situasjonen er idag?

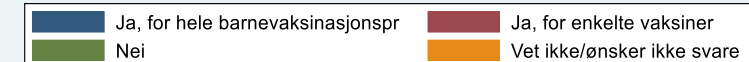
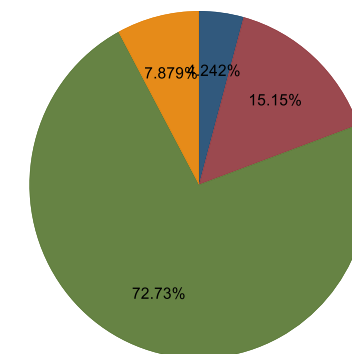
5 – 12 år

Graphs by mangear_gr

Bør obligatorisk vaksinasjon innføres for BVP slik situasjonen er idag?

over 12 år

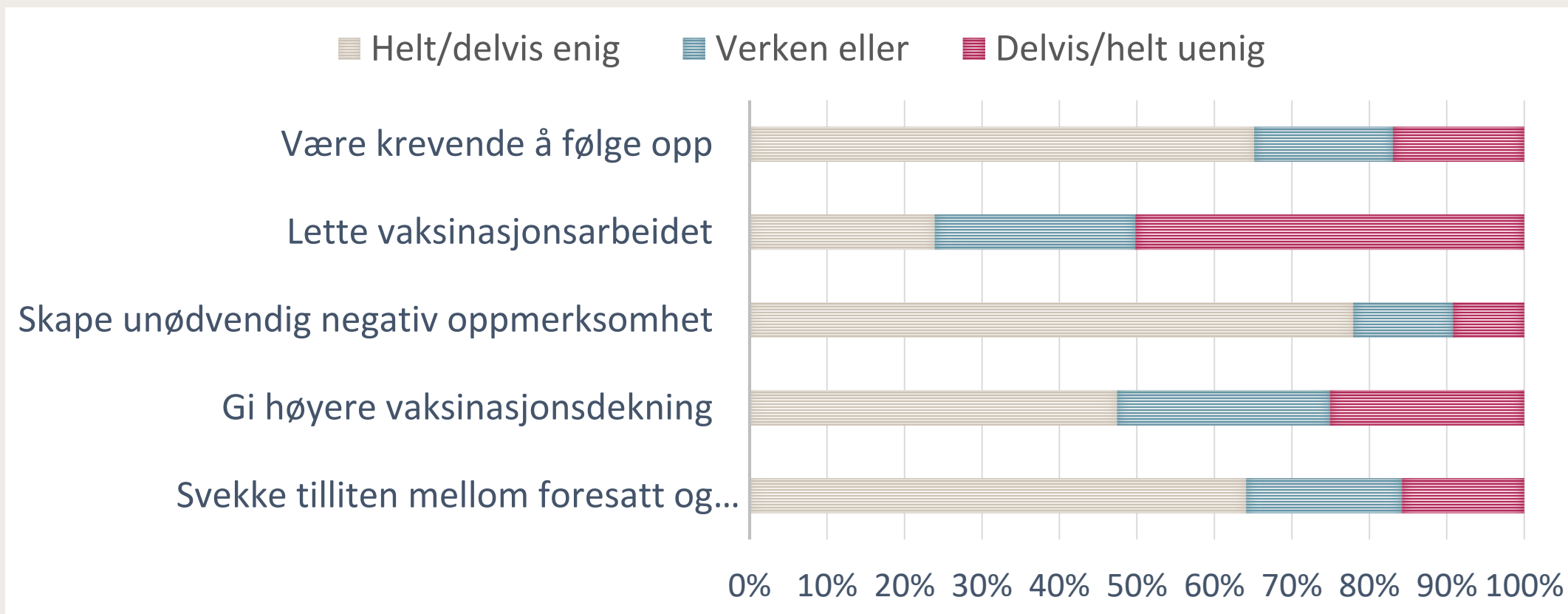

Graphs by mangear_gr

P= < 0.001

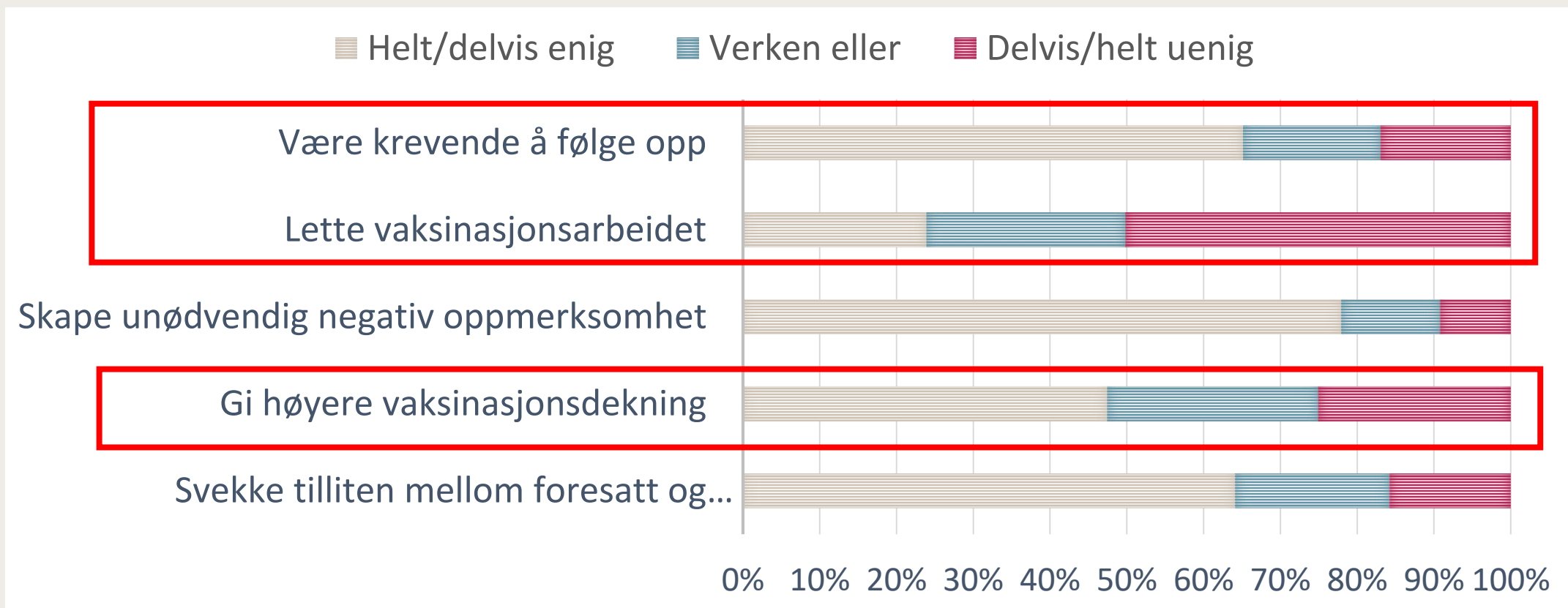
Påstander knyttet til obligatorisk vaksinasjon

«Innføring av obligatorisk vaksinasjon vil.....»

Påstand knyttet til obligatorisk vaksinasjon

«Innføring av obligatorisk vaksinasjon vil.....»

Oppsummering

Helsesykepleierundersøkelsen

- Lav andel foreldre som er i tvil om barnet skal vaksineres
- Tvil er knyttet til enkeltvaksiner
- Det er liten endring i foreldre- og kollegers holdning til vaksinasjon, endring i retning av færre som tviler
- Negativ omtale av vaksiner i sosial og tradisjonelle medier oppleves den største trusselen mot vaksinasjonsdekningen
- Holdning til innføring av obligatorisk vaksinasjon er påvirket av antall års erfaring med Barnevaksinasjonsprogrammet
  - Helsesykepleiere med lengst erfaring er minst positive til innføring av obligatorisk vaksinasjon

Takk til alle som deltok i undersøkelsen

